

Duurzaam ondernemen in het mkb

Drs. P.W.A. Kasteleyn RC, Organisatieadviseur bij Dubois & Co. Registeraccountants

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (mvo) en duurzaamheid staan volop in de belangstelling. Het wordt meestal in verband gebracht met grote internationale bedrijven. Dat is ook logisch want het handelen van één groot bedrijf raakt veel mensen en belanghebbenden. Dit artikel gaat nader in op mvo in het midden- en kleinbedrijf (mkb) en de rol die de accountant en controller bij mvo kunnen spelen.

Brochure Duurzaam Ondernemen van NBA

Veel mkb-bedrijven zijn inmiddels bezig met mvo. Bijvoorbeeld door energiebesparende maatregelen te treffen, aandacht te besteden aan milieuvorschriften of te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. De accountant in het mkb heeft vaak een functie als adviseur over een breed scala aan onderwerpen. Hier past zeker ook het thema mvo bij.

Teneinde de accountant voldoende basiskennis bij te brengen heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) tijdens een themabijeenkomst op 28 juni 2012 de brochure 'Duurzaam ondernemen, mvo voor mkb-accountants' uitgebracht (er is ook een Engelse versie van de brochure beschikbaar). De rol van de accountant als adviseur is in dit opzicht niet veel anders dan die van de controller. Daarom is de brochure zeker ook relevant voor de controller. Dit artikel geeft een beknopte samenvatting. Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen wij naar de website van NBA.

Redenen voor mvo

Eerste initiatieven van het mkb om tot mvo over te gaan, komen vaak voort uit een maatschappelijke betrokkenheid. Er zijn zeker ook zakelijke motieven voor mvo, want het draagt bij aan:

1. kostenbesparingen: op het gebied van energie, ziekteverzuim, beperking van afval en een betere arbeidsproductiviteit;
2. omzetvergroting: omdat overheden, bedrijven en consumenten steeds meer vragen naar duurzame producten en het voldoen aan minimale duurzaamheidseisen;
3. beter bedrijfsimago, betere concurrentiepositie en een aantrekkelijker werkgeverschap;
4. de bijna onvermijdelijkheid van mvo: om zaken te kunnen doen, moet voldaan worden aan voorwaarden van bedrijven in het kader van ketenbeheer, inkoopseisen, en milieuvoorwaarden.

Uit een studie van EIM en MVO Nederland in juni 2011 blijkt dat 70% van de ondernemingen in het mkb in meer of mindere mate bezig is met mvo. Ook in de huidige crisistijd blijft de aandacht voor mvo onverminderd. MVO Nederland is een grote netwerkorganisatie op het gebied van mvo in Nederland die ten doel heeft mvo verder onder de aandacht te brengen en de toepassing te vergroten.

Normen voor mvo

Er zijn diverse normen op het gebied van mvo. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Normen voor	Afkomstig van	Richtlijn/Norm
Gedrag	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling	OESO-richtlijnen
Toepassing	Internationale Organisatie voor Standardisatie	ISO 26000
Verslaggeving	Global Reporting Initiative Raad voor de Jaarverslaggeving	G3 RJ 400 en Handreiking maatschappelijke verslaggeving
Controle	International Federation of Accountants/NBA	Standaard 3410 N Assurance Oprachten

Uitgangspunten mvo

Voor mvo is een aantal uitgangspunten relevant:

1. Mvo moet onderdeel zijn van de ondernemingsstrategie: er worden keuzes gemaakt over de thema's mens, milieu en maatschappij.
2. Mvo moet in de organisatie zijn verankerd: de toepassing is afhankelijk van de activiteiten en het profiel van de onderneming.
3. Mvo kent drie dimensies:
 - leveren van producten en diensten;
 - diensten te komen;
 - maatschappelijke betrokkenheid en de positie in de omgeving.
4. Mvo is een groeiproces, geen eindbestemming: de toepassing van mvo is afhankelijk van het stadium waarin de onderneming zich bevindt en de maatschappelijke trends en ontwikkelingen.
5. Mvo maakt altijd deel uit van de keten van leveranciers en klanten.

Kernthema's mvo

ISO 26000 heeft zeven kernthema's uitgewerkt, zoals opgenomen in onderstaand figuur. Elk kernthema is onderverdeeld in onderwerpen. In totaal zijn er 37 onderwerpen. De thema's zijn voor alle bedrijven van belang, de onderliggende onderwerpen niet per definitie. Dit hangt af van relevantie, significantie en impact van het onderwerp voor de onderneming.

Investeer nu in de toekomst
Finance en Credit Professionals
samen naar een hoger niveau
Volg een VVCM Opleiding

VVCM
VERENIGING VOOR CREDIT MANAGEMENT

Voor informatie bel met de VVCM (0346 - 55 80 50) of kijk op www.vvcm.nl

Mvo-routeplanner

De accountant kan bij zijn klanten verschillende rollen hebben, waarvan sommige gelijktijdig kunnen plaatsvinden en sommige niet (voorkomen samenloop controle en advies):

- adviseur: over de inrichting en verbetering van het mvo-proces;
- rapporteur: ten aanzien van de mvo-prestaties van de

onderneming;

- assurance-verschaffer: met betrekking tot de rapportage over mvo.

De controller kan de eerste twee rollen vervullen, de derde niet.

In de volgende mvo-routeplanner worden de rollen per activiteit uitgewerkt.

Rol van de accountant per stap in mvo - proces				
→ bewustwording → inrichten → functioneren → volwassenheid				
Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4	Stap 5
Bewustwording en visievorming	Nulmeting en positionering	Organisatorische borging en uitvoering	Meting en herijking	Verantwoording en communicatie
Accent op advies	Accent op advies	Accent op advies	Naast advies ook rapporteren	Advies, rapporteren en controleren
<ul style="list-style-type: none"> • mvo op agenda zetten • branche-ontwikkelingen schetsen • visievorming en thema-bepaling • omgevings-analyse 	<ul style="list-style-type: none"> • assessments en benchmarks • nulmeting bewaken • interpretatie uitkomsten • blauwdruk AO • raadplegen stakeholders 	<ul style="list-style-type: none"> • prestatie-indicatoren • rapportage-modellen • informatie-systeem opzetten • inrichten planning en control 	<ul style="list-style-type: none"> • beleid versus realisatie • rapportage • bijsturing • raadplegen stakeholders 	<ul style="list-style-type: none"> • vorm communicatie • externe vergelijking rapportage-formaat • rapportage feitelijke bevindingen • assurance verschaffen

Verantwoording

De wijze waarop de onderneming zich verantwoordt over de inzet en prestaties op het gebied van mvo kan op verschillende manieren vorm krijgen:

1. *label*: een keurmerk of een beeldmerk (FSC, beter leven kenmerk, e.d.);
2. *prestatievergelijking*: in de vorm van benchmarks, scans of mvo-prijzen;
3. *zelfverklaring*: het bedrijf verklaart hoe mvo wordt ingevuld;
4. *duurzaamheidsverslag*: een jaarverslag waarin specifiek wordt ingegaan op de prestaties in het boekjaar met betrekking tot mvo;
5. *publiciteit*: website, nieuwsbrieven en sociale netwerken.

Een verdere uitwerking van het duurzaamheidsverslag is afhankelijk van een viertal vragen:

- a. Wat is het doel van de verantwoording?
- b. In welke mate sluit verantwoording aan op bestaande verantwoordingen (directieverslag bij de jaarrekening, jaarverslag, sociaal jaarverslag, e.d.)?
- c. Welke regelgeving of welk kader wordt toegepast bij de opstelling van de verantwoording?
- d. Is een beoordeling/assurance van een onafhankelijke derde wenselijk?

Het duurzaamheidsverslag bevat kwalitatieve en kwantitatieve informatie. De kwalitatieve informatie heeft betrekking op het beleid van de onderneming op het gebied van mvo en achtergrondinformatie over het organisatieprofiel en de organisatie- en governancestructuur. Daarnaast wordt technische informatie gegeven over de verslaggevingsperiode, de reikwijdte en de gehanteerde grondslagen van het verslag.

De kwantitatieve informatie geeft inzicht in de prestaties en resultaten door middel van prestatie-indicatoren. Prestatie-indicatoren zijn een gestandaardiseerde manier om de prestaties van een onderneming weer te geven. Deze indicatoren kunnen vergeleken worden met soortgelijke ondernemingen, de ontwikkelingen in de tijd of met interne of externe normen. ISO en GRI geven een breed scala van prestatie-indicatoren op het gebied van mvo. De onderneming kan een keuze maken uit de indicatoren en eventuele bedrijfsspecifieke indicatoren toevoegen.

Bron:

http://www.nba.nl/Documents/Publicaties-downloads/2012/NBA-brochure-DuurzaamOndernemen_27juni12.pdf